

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 15CoP/48/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8324200242
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:8324200242.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a členiek senátu JUDr. Ingrid Kalinákovej a JUDr. Zuzany Biščákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého F. F., nar. XX.X.XXXX, zastúpeného kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Q., X. F., dieťaťa otca F. F., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom F. Č.. XXX a matky A. E., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom Q. Č.. XX, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia na úpravu rodičovských práv a povinností, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č.k. 8P/24/2024-11 zo dňa 30.1.2024, takto

rozhodol:

- Potvrďuje uznesenie.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie o návrhu matky maloletého dieťaťa napadnutým uznesením rozhodol tak, že nariadil neodkladné opatrenie v znení:

I. Súd zveruje maloletého F. F., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti matke. Obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

II. Súd zaväzuje otca prispievať na výživu maloletého F. F., nar. XX.XX.XXXX sumou po 50,- eur mesačne, ktoré je povinný poukazovať matke vždy do 20. dňa v mesiaci vopred počnúc vykonateľnosťou tohto uznesenia.

III. Súd upravuje styk otca s maloletým F. F. každý víkend od piatka do nedele tak, že otec si maloletého prevezme od matky v mieste bydliska maloletého dieťaťa a po skočení styku ho odovzdá matke na tom istom mieste.

IV. Toto neodkladné opatrenie potrvá do právoplatnosti rozhodnutia vo veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 8P/20/2024.“

2. Súd v danom prípade dočasnej úpravy rodičovských práv a povinností aplikoval § 360 zákona č.161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (CMP) v spojení s § 2 ods.1, § 324 a nasl., § 366 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP), keď vychádzajúc z návrhu a listinných dôkazov považoval návrh matky za dôvodný. Okresným súdom Humenné je vedené konanie o úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu pod sp. zn. 8P/20/2024, ktoré zatiaľ nie je právoplatne skončené. V dôvodoch súd poukázal na to, že dieťa má v súčasnosti len dva a pol roka, je citovo naviazané na matku a dlhodobé odlúčenie v trvaní niekoľkých týždňov od matky a od súrodencov nie je s poukazom na nízky vek dieťaťa v jeho záujme. Matka pozná jeho denný režim, návyky, zdravotný stav, doteraz mu zabezpečovala celodennú starostlivosť. Otca zaviazal súd prispievať na výživu maloletého sumou vo výške 50,- eur mesačne tak, ako žiadala matka. Súd prihliadal aj na dôležitosť rozvíjania vzájomného vzťahu syna s otcom, preto upravil ich vzájomný styk každý víkend od piatka do nedele, čím otcovi bude poskytnutý časový priestor venovať sa dieťaťu.

3. Proti rozhodnutiu okresného súdu v celom rozsahu podal v zákonnej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa, ktorý namietal nesprávne skutkové zistenia súdu a nesprávne právne posúdenie veci. Uviedol, že matka asi pred mesiacom vyhodila jeho a maloletého zo spoločnej domácnosti. Matka sa nezaujímala o to, kam obaja pôjdu bývať a čo bude s maloletým. Spolu s maloletým odišli bývať k jeho rodičom, kde majú s maloletým k dispozícii jednu izbu v trojizbovom rodinnom dome, ktorá je vhodne zariadená. V rodinnom dome je okrem iného aj kuchyňa, kúpeľňa, WC, kúrenie je elektrické. Momentálne síce otec nepracuje, je vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR v O., hľadá si zamestnanie. Pripravuje sa na kurz SBS, ktorý organizuje úrad práce. Uviedol, že medzi ním a maloletým je silné citové puto. Otec pozná potreby, zdravotný stav, režim či návyky maloletého, nakoľko sa o maloletého osobne staral. Chce, aby maloletý navštevoval materskú školu. Naproti tomu poukázal na to, že matka býva v dvojizbovom rodinnom dome, v ktorom nie sú vytvorené vhodné podmienky na bývanie. V dome býva nielen matka a jej tri deti, ale bývajú tam aj jej tri sestry s rodinou a ich otec. Rodinný dom pred časom vyhorel z dôvodu nevhodného správania sa členov domácnosti. V rodinnom dome neprebíha žiadna rekonštrukcia. Súčasťou domu nie je sociálne zariadenie. Členovia domácnosti nepoužívajú studňu ako zdroj pitnej vody, nakoľko studňa je v nefunkčnom stave. Používajú vodu z potoka. To, že osobitným príjemcom prídavku na dieťa je obec Q., podľa odvolateľa v prípade matky znamená, že matka ako oprávnená osoba nevyužívala prídavok na dieťa v súlade s jeho účelom. Členovia domácnosti podľa otca nemajú v rodinnom dome vytvorené vhodné podmienky pre bývanie a osobné potreby. Ďalej poukázal na správu ÚPSVaR Q., pracovisko F. po prešetrení pomerov v domácnosti otca maloletého dieťaťa, z ktorej vyplýva, že otec maloletého dieťaťa býva v rodinnom dome spolu so svojimi rodičmi. Rodinný dom pozostáva z troch izieb, ktoré sú vybavené funkčným nábytkom, elektrickými spotrebičmi a bytovými doplnkami. Súčasťou domu je sociálne zariadenie. Celý dom je udržiavaný v čistote a poriadku. Otec je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce ako uchádzač o zamestnanie. Je bez príjmu. Doposiaľ si nepožiadaval o dávku v hmotnej núdzi. Je odkázaný na pomoc rodičov. Jeho otec pracuje v zahraničí na turnusy s mesačným príjmom 4000,- Eur. Odvolateľ s podaným návrhom matky nesúhlasí a trvá na zverení maloletého F. do jeho osobnej starostlivosti. Otec poukázal na zistenia úradu práce, na podmienky, v akých maloleté dieťa žije, spôsob života matky, na osobitného príjemcu prídavku na dieťa, vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately. Nesúhlasí s tvrdením, že maloletý má v starostlivosti matky zabezpečené všetky potrebné veci. Má za to, že bezpečnosť a stabilita maloletého je ohrozená a že je ohrozený zdravý vývin maloletého. Matka bola podľa otca uznaná za invalidnú, nakoľko má vážne psychické problémy. Túto skutočnosť však matka zamlčala. Otec má za to, že je v záujme maloletého dieťaťa, aby bol zverený do jeho starostlivosti.

Navrhuje zrušenie neodkladného opatrenia a nariadenie neodkladného opatrenia odvolacím súdom v znení :

„Súd dočasne zveruje maloletého F. F., nar. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti otca. Obaja rodičia sú oprávnení maloleté dieťa zastupovať a spravovať jeho majetok.

Súd dočasne zaväzuje matku prispievať na výživu maloletého F. F., nar. XX.XX.XXXX sumou po 50,- Eur mesačne, ktoré je povinná poukazovať otcovi vždy do 20.dňa v mesiaci vopred s účinnosťou odo dňa podania návrhu.

Súd dočasne upravuje styk matky s maloletým F. F., nar. XX.XX.XXXX, každý nepárny víkend od piatka od 09:00 hod. do nedele do 18:00 hod. tak, že matka si maloletého prevezme od otca v mieste bydliska otca a po skončení styku ho odovzdá otcovi na tom istom mieste. Otec je povinný maloleté dieťa na styk pripraviť, matke odovzdať, a po skončení styku maloleté dieťa od matky prevziať.

Toto neodkladné opatrenie platí do právoplatnosti rozhodnutia súdu vo veci vedenej na Okresnom súde Humenné pod sp. zn. 8P/20/2024.

Otec má nárok na náhradu trov konania.“

Napokon si právny zástupca otca si v konaní pred súdom v zmysle § 15 zákona č. 327/2005 Z.z. uplatnil právo na náhradu trov konania.

4. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca vyjadril odporúčanie potvrdiť napadnuté uznesenie okresného súdu v celom rozsahu.

5. Krajský súd v Prešove ako odvolací súd, príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle § 2 ods. 1 a § 3 ods.5 písm. c/ CMP, preskúmal rozhodnutie v napadnutom rozsahu vo všetkých výrokoch tohto podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (CSP) a contrario, pričom dospel k záveru, že v danom prípade došlo v relevantnom období k osvedčeniu takej skutočností, pre ktorú dočasná úprava rodičovských práv a povinností neodkladným opatrením je opodstatnená.

6. Vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa, ako už uviedol prvoinštančný súd, nebolo doposiaľ rozhodnuté. Vo veci starostlivosti súdu o maloletého je vedené okresným súdom konanie pod sp.zn. 8P/20/2024 na základe návrhu matky na úpravu rodičovských práv a povinností.

7. V čase podania návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rodičia maloletého dieťaťa nežili spoločne v jednej domácnosti a na úprave rodičovských práv a povinností sa nevedeli dohodnúť. Aktuálne, podľa správy kolízneho opatrovníka zo dňa 22. a 24. apríla 2024, rodičia dieťaťa obnovili spolužitie a plánujú spoločne žiť do budúcnosti. Istý čas žili spoločne v prenájme v obci L. a aktuálne sa opätovne z finančných dôvodov vrátili na adresu trvalého bydliska v obci Q., kde obývajú spoločne jednu izbu a spoločne s ďalšími osobami rodinný dom. Podľa vyjadrenia kolízneho opatrovníka je domáce prostredie maloletého vyhovujúce v rámci možností a starostlivosť oň zo strany rodičov riadna. Vzhľadom na krátko obnovené spolužitie rodičov maloletého dieťaťa, vek dieťaťa a okolnosť, že dieťa je matkou dojčené a najmä s ohľadom na dočasný predbežný charakter nariadeného neodkladného opatrenia, pričom toto potvrdzuje len do právoplatného skončenia veci samej, odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení neodkladného opatrenia s použitím ustanovenia § 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku ako vo výroku vecne správne potvrdil.

8. K odvolacím námietkam potom odvolací súd už len dopĺňa, že pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tak nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 185 a nasl. CSP). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/149/2010 z 5.8.2010). Okolnosti osobných a bytových pomerov na strane matky, resp. bytových pomerov maloletého dieťaťa, z hľadiska vyhovovania bežným štandardom a potrebám maloletého dieťaťa, ako aj celkové vzájomné vzťahy účastníkov, budú predmetom dokazovania v konaní vo veci samej, ktorého výsledkom bude úprava rodičovských práv a povinností v potrebnom rozsahu. Napokon, odvolací súd poukazuje na to, že vzhľadom na výsledky riadneho dokazovania, vykonávaného v konaní vo veci samej o úpravu práv a povinností rodičov k spoločnému maloletému dieťaťu, nebude vylúčený postup súdu podľa § 360 a nasl. CMP, pričom terajšie rozhodnutie o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia pri zmene skutkových okolností, resp. na základe riadne vykonaného dokazovania, nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci (§ 329 ods. 3 CSP).

9. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa ustanovenia § 396 ods.2 a § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania, keďže nebol zistený žiaden z dôvodov pre pripustenie výnimiek z aplikácie podľa § 53 a nasl. CMP.

10. Podľa § 49 ods. 1 CMP účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu a jeho zástupcovi, ak nejde o trovy konania, ktoré platí štát.

11. Podľa § 52 CMP žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

12. Podľa § 55 CMP, súd môže náhradu trov konania priznať aj vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé.

13. Podľa § 58 CMP o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

14. V mimosporových konaniach ide o konania svojou povahou osobitú, v ktorých súdy realizujú verejnú moc pri poskytovaní právnej ochrany, a to z úradnej povinnosti s cieľom ochrany práva účastníkov pri súčasnom presadzovaní verejného záujmu. V typických mimosporových konaniach preto platí, že každý z účastníkov si hradí trovy konania sám (§ 49 CMP) a žiaden z nich nemá nárok na ich náhradu.

od iného účastníka (§ 52 CMP). Ustanovenie § 55 CMP upravuje moderačné právo súdu pri náhrade trov konania, umožňujúce náhradu trov konania výnimočne priznať vtedy, ak je to s ohľadom na okolnosti prípadu spravodlivé. Ako konštatoval Ústavný súd SR v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 147/08, pri rozhodovaní o náhrade trov konania je potrebné prihliadnuť s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu aj na spravodlivé riešenie vzťahov medzi účastníkmi konania, ktoré je neoddeliteľnou súčasťou materiálneho prístupu k výkonu súdnictva. Dôvodom je výnimočnosť priznávania nároku na náhradu trov konania v mimosporových konaniach. (JUDr. Alexandra Kotrecová, PhD., LL.M., Rekodifikácia civilného procesného práva: Trovy konania a ich náhrada. Bulletin SAK Ročník XXII).

15. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods.2 veta druhá CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom.

Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).